

Udskriftsdato: 19. december 2025

KEN nr 9413 af 15/06/1999 (Gældende)

Ankestyrelsens principafgørelse C-4-99 om døgninstitution - basisinventar - badestol - iværksættelse før bevilling - kørestol - hjælpemiddel

Ministerium: Social- og Boligministeriet

Journalnummer: J.nr.: 201030-98

Ankestyrelsens principafgørelse C-4-99 om døgninstitution - basisinventar - badestol - iværksættelse før bevilling - kørestol - hjælpemiddel

Resume:

Ankestyrelsen har behandlet 3 sager om afgrænsning af hjælpemidler til fælles brug/basisinventar på en døgninstitution (botilbud), som skal stilles til rådighed af institutionen (botilbuddet) og personlige hjælpemidler, som skal stilles til rådighed af kommunen.

Sagerne vedrørte to manuelle kørestole og en badestol.

Ankestyrelsen fandt i 2 sager, at der var tale om personlige hjælpemidler.

Ankestyrelsen lagde i den ene sag vægt på, at ansøger var permanent kørestolsbruger, og at den ansøgte kørestol alene blev brugt af ansøgeren. Kommunen skulle derfor yde hjælpen.

I den anden sag lagde Ankestyrelsen vægt på, at den ansøgte badestol var personligt tilpasset udover de almindelige justeringsmuligheder en sådan stol er udstyret med, og ikke umiddelbart kunne anvendes af andre beboere. Kommunen skulle derfor yde hjælpen

I den tredje sag fandt Ankestyrelsen, at den ansøgte kørestol ikke var et personligt hjælpemiddel. Ankestyrelsen lagde vægt på at det ansøgte var en transportstol alene begrundet i ansøgers størrelse, at ansøger ikke var permanent kørestolsbruger, og at transportstolen var uden særlige indretninger, hvorfor kørestolen umiddelbart kunne anvendes af døgninstitutionens andre beboere. Kommunen var derfor ikke forpligtet til at yde hjælpen.

Ankestyrelsen fandt således, at der ved afgrænsningen mellem basisinventar og personlige hjælpemidler kunne lægges vægt på, om det ansøgte var til personligt brug, idet hjælpemidlet alene anvendes af ansøger og pågældende er afhængig af hjælpemidlet dagligt/permanent, eller om det ansøgte var personligt/individuel tilpasset udover de almindelige justeringsmuligheder, og således ikke umiddelbart ville kunne anvendes af andre beboere.

Love:

Lov om social bistand - lovbekendtgørelse nr. 110 af 26. februar 1996 - § 58, stk. 1 og § 58, stk. 2

Lov om social service - lovbekendtgørelse nr. 581 af 6. august 1998 - § 97

Lov om social service - lovbekendtgørelse nr. 979 af 1. oktober 2008 - § 112, stk. 1 og § 112, stk. 6

Vejledninger:

Socialministeriets vejledning nr. 52 af 5. marts 1998 om støtte til hjælpemidler, biler, boligindretning m.v. (Lov om social service) - pkt. 61

Sagsfremstilling 1:

Sag nr. 1. - j.nr. 201030-98:

Sagen drejede sig om ansøgning af en kørestol mrk. Adapt SB46 SD 40 fra Scandinavian Mobility til 64-årig ansøger. Ansøgeren boede på døgninstitution og var multihandicappet med store bevægeindskrænkninger i arme og ben. Ansøgeren var permanent kørestolsbruger og sad/lå i fosterstilling i kørestolen.

Kommunen gav afslag. Begrundelsen var, at den kørestol ansøgeren skulle bruge var en almindelig standard manuel kørestol. Der var ikke behov for specielle tilpasninger på stolen.

Kommunen uddybede dette og oplyste, at den ansøgte kørestol var en almindelig, manuel krydsramme kørestol. Den kunne indstilles, så den let kunne tilpasses den enkelte kørestolsbruger og den kunne således genbruges til andre kørestolsbrugere. Der var intet specielt ved en Adapt-kørestol og der var ikke foretaget ændringer ved konstruktionen af den, f.eks. svejset i stellet, speciel kørestolsryg efter afstøbning af klientens ryg m.v.

Nævnet tiltrådte kommunens afgørelse.

Nævnet begrundede afgørelsen med, at den anskaffede kørestol efter de foreliggende oplysninger vurderedes til at være et standardhjælpemiddel og dermed et basisinventar for den i henhold til bistandslovens § 112 godkendte institution.

Nævnet lagde endvidere vægt på det oplyste om, at den anskaffede kørestol ikke kunne betragtes som et personligt hjælpemiddel og ikke var individuelt tilrettet, samt at kørestolen kunne anvendes til andre beboere.

I klagen fra døgninstitutionen fremgik det bl.a., at ansøger var den eneste, der brugte kørestolen. Ansøgeren sad i kørestolen med pude 8-10 timer dagligt. Ansøger kunne selv manøvrere den og kunne bl.a. spise siddende i kørestolen. Det blev videre anført, at det er almindelig praksis i amtet, at kommunerne bevilgede specialtilpassede kørestole til de klienter, som sad i kørestole hele dagen, hvor kørestolene kun benyttedes af dem selv personligt, og hvor kørestolene ligeledes blev anvendt uden for institutionen.

Endelig blev det anført, at den ansøgte kørestol ikke kunne betragtes som en transportstol. Kørestolen måtte således betragtes som et hjælpemiddel, som kommunen skulle stille til rådighed.

Sagen blev behandlet i principielt møde med henblik på en præcisering af sondringen mellem standardhjælpemidler (basisinventar) og personlige hjælpemidler for så vidt angår manuelle kørestole til brug på institution (botilbud), jf. § 1, stk. 3, i Socialministeriets bekendtgørelse nr. 303 af 10. juni 1988 om hjælpemidler, som ændret ved bekendtgørelse nr. 918 af 18. oktober 1996, sammenholdt med § 7 i Socialministeriets bekendtgørelse nr. 123 af 19. februar 1998 om ydelse af hjælpemidler og forbrugsgoder efter servicelovens §§ 97 og 98.

Afgørelse:

Ankestyrelsen fandt, at kommunen - såfremt kørestolen ikke var anskaffet før kommunens afgørelse - skulle have ydet hjælp til en manuel kørestol til ansøger, jf. § 1, stk. 3, i Socialministeriets bekendtgørelse nr. 303 af 10. juni 1988 om hjælpemidler, som ændret ved bekendtgørelse nr. 918 af 18. oktober 1996 (nu § 7 i Socialministeriets bekendtgørelse nr. 123 af 19. februar 1998 om ydelse af hjælpemidler og forbrugsgoder efter servicelovens §§ 97 og 98).

Ankestyrelsen lagde vægt på, at ansøger var permanent kørestolsbruger. Ankestyrelsen lagde videre vægt på, at ansøger sad i kørestol 8-10 timer dagligt, og at kørestolen alene blev brugt af ansøger.

Ankestyrelsen fandt derfor, at kørestolen måtte betragtes som et personligt hjælpemiddel.

Ankestyrelsen ændrede således det sociale nævns afgørelse.

Da kørestolen var anskaffet af institutionen før ansøgningen og der ikke forelå uopsættelighed, var kommunen i den konkrete situation ikke forpligtet til at stille kørestolen til rådighed.

Sagsfremstilling 2:

Sag nr. 2. - j.nr. 201740-98

Sagen drejede sig om ansøgning til en badestol til en 42-årig kvinde på døgninstitution. Ansøger var permanent kørestolsbruger og havde brug for hjælp til alle dagligdags aktiviteter. Den ansøgte badestol var med en motoriseret tipfunktion. Det fremgik af ansøgningen, at badestolen bl.a. skulle forlænges med 10 cm i ryggen, og atfodpladerne skulle forlænges med 30 cm, idet ansøger var meget høj 188 cm. Det var ligeledes oplyst, at ansøger skulle anvende badestolen dagligt.

Kommunen gav afslag på en badestol med motor, men bevilgede forlængelse af ryggen med ca. 10 centimeter, forlængelse af fodplader til ca. 30 centimeter, nakkestøtte og 1 comfortsæde til en manuel betjent badestol, som ansøger havde medbragt fra eget hjem til døgninstitutionen.

Nævnet tiltrådte kommunens afgørelse.

Nævnet begrundede afgørelsen med, at nævnet efter en konkret vurdering af de i sagen foreliggende oplysninger om ansøgers boforhold sammenholdt med det ansøgte, ikke skønnede, at der var tilstrækkeligt grundlag for at pålægge kommunen at udlåne det ansøgte, da badestolen, uagtet den skulle specialtilpasses, måtte kunne henregnes til basisinventar på en døgninstitution, der modtog beboere med svære fysiske funktionsnedsættelser.

Som følge af nævnets begrundelse for afgørelsen meddelte kommunen efterfølgende, at kommunen for fremtiden agtede at henholde sig til nævnets afgørelse, hvilket indebar at specialtilpassede badestole måtte betragtes som basisinventar på døgninstitutionen.

I klagen fra døgninstitutionen - der accepterede afslaget på en mototiseret badestol - blev det bl.a. anført, at den specialtilpassede badestol var et personligt hjælpemiddel, da stolen alene skulle anvendes af ansøger og stolen skulle medtages, når ansøger var på besøg, rejser mv. Det blev videre anført, at badestolen var specialtilpasset på grund af ansøgers nedsatte funktionsevne og usædvanlige højde.

Endelig blev der peget på, under henvisning til Socialministeriets vejledning om støtte til hjælpemidler, biler, boligindretning m.v., at basisinventar - som institutionen skulle stille til rådighed ikke omfattede hjælpemidler, som var personlige for den enkelte. Ved sagens antagelse bemærkede Ankestyrelsen, at det var nævnets begrundelse, der var fundet af generel betydning.

Afgørelse:

Ankestyrelsen fandt, at kommunen - i overensstemmelse med kommunens afgørelse - skulle yde hjælp til en specialtilpasset badestol til ansøger, jf. § 7, stk. 1 og 2, i Socialministeriets bekendtgørelse nr. 123 af 19. februar 1998 om ydelse af hjælpemidler og forbrugsgoder efter servicelovens §§ 97 og 98.

Ankestyrelsen lagde vægt på, at badestolen var personligt tilpasset udover de almindelige justeringsmuligheder som en sådan stol er udstyret med, idet der var sket forlængelse af ryggen og fodplader. Badestolen ville således ikke umiddelbart kunne anvendes af botilbuddets andre beboere.

Ankestyrelsen fandt derfor, at der var tale om en specialtilpasset og individuelt tilrettet badestol, som måtte betragtes som et personligt hjælpemiddel.

Ankestyrelsen bemærkede i øvrigt, at badestolen alene skulle anvendes af ansøger, at stolen blev brugt dagligt, samt at badestolen medtoges, når ansøger skulle på besøg, rejser mv.

Ankestyrelsen tiltrådte således det sociale nævns afgørelse, men med en anden begrundelse.

Ankestyrelsen bemærkede, at det var nævnets begrundelse for afgørelsen i den konkrete sag, der var fundet af generel betydning.

Sagsfremstilling 3:

Sag nr. 3 - j.nr. 300028-99

Sagen drejede sig om en ansøgning om en Action Transportkørestol, Neba, 50 cm. med hel fodplade til en 84-årig mand. Ansøger var gangbesværet, men kunne gå 10-20 meter ved hjælp af rollator. Ansøgeren havde de senere år benyttet sig af døgninstitutionens transportstole. Ansøgeren havde behov for en transportstol for at komme rundt til aktiviteter og det sociale samvær. Der var behov for en stol, der var nem at komme i og af, som kunne klare hans vægt og som han selv kunne køre. Han var så mobil, at han ikke havde behov for en individuelt tilpasset kørestol.

Der var 6 faste kørestolsbrugere på døgninstitutionen. Derudover havde døgninstitutionen et beredskab på 4 transportstole, hvoraf ansøger havde været fast bruger af den ene. Disse stole var nu for smalle for ansøger, idet ansøger - på grund af sin vægt på 110 kg ikke kunne benytte en almindelig kørestol, da den ikke var testet/beregnet til mere end 90 kg.

Det fremgik af sagen, at firmaet Neba kunne levere transportstole med sædebredde på 50 og 55 cm, og en godkendt vægt på 140 kg.

Kommunen gav afslag på det ansøgte.

Nævnet tiltrådte kommunens afgørelse. Nævnet begrundede afgørelsen med, at det efter en konkret vurdering af de i sagen foreliggende oplysninger skønnedes, at såfremt botilbuddet anså det ansøgte for nødvendigt, måtte transportstolen fortsat udlånes af døgninstitutionen, idet den ansøgte stol måtte anses for at være en kørestol uden særlig indretning. Nævnet lagde til grund ved afgørelsen, at transportkørestole var basisinventar på døgninstitutionen.

I klagen blev det bl.a. anført, at ansøger de sidste 4-5 år havde brugt husets transportstole. De sidste 3 år havde den ene transportstol udelukkende været brugt af ham. Det ville sige, at den havde stået fast ved eller i ansøgers bolig eller inden for en afstand af 10-20 meter, således at ansøger kunne gå til den. Derfor vurderedes det, at der er tale om et personligt hjælpemiddel og ikke basisinventar, da kørestolen ikke var til rådighed for andre.

Endelig blev det anført, at målgruppen for døgninstitutionen var brugere med psykiske lidelser kombineret med sociale problemstillinger med en faldende gennemsnitsalder. Derfor kunne det ikke forventes at døgninstitutionen skulle imødekomme behovet for det ansøgte.

Afgørelse:

Ankestyrelsen fandt, at kommunen ikke var forpligtiget til at yde hjælp til den ansøgte transportstol, jf. § 7, stk. 1 og 2, i Socialministeriets bekendtgørelse nr. 123 af 19. februar 1998 om ydelse af hjælpemidler og forbrugsgoder efter servicelovens §§ 97 og 98.

Ankestyrelsen fandt, at det måtte kunne forventes, at døgninstitutionen - uagtet det var et botilbud primært for brugere med psykiske lidelser kombineret med sociale problemer - kunne stille transportstole til rådighed for beboerne af forskellig størrelse. Ankestyrelsen bemærkede hertil, at døgninstitutionen efter det oplyste havde 6 beboere, der var permanente kørestolsbrugere og herudover havde 4 transportkørestole som basisinventar.

Ankestyrelsen fandt, at det ansøgte ikke var et personligt hjælpemiddel for ansøger.

Ankestyrelsen lagde her vægt på, at det ansøgte var en transportstol, og at det søgte alene var begrundet i ansøgers størrelse.

Ankestyrelsen lagde videre vægt på, at ansøger ikke var permanent kørestolsbruger, og at den ansøgte transportstol var uden særlige indretninger, hvorfor transportstolen umiddelbart ville kunne anvendes af botilbuddets andre beboere.

Ankestyrelsen tiltrådte således det sociale nævns afgørelse.